

KS Gradišče se predstavi

Pogovor o krajevni skupnosti Gradišče smo zastavili z Ivom Bernardom, predsednikom sveta krajevne skupnosti:

»Naša krajevna skupnost leži v središču mesta, kjer se nahajajo vsi najpomembnejši republiški organi, sedež Ljubljanske banke, močne trgovske hiše kot Emona, Nama, Jugotekstil, tudi Mercator je na našem območju močan, tu imamo šolske ustanove, vrsto manjših poslovalnic, kulturne ustanove. V naši krajevni skupnosti živi približno štiri tisoč prebivalcev, deset tisoč pa je na tem območju zaposlenih. Tako je dnevni pritisk nadvse močan in v zvezi s tem na staja kopica nerešenih prometnih vprašanj. Pločevina je na vsakem koraku,« je v uvodu podal tovariš Bernard Nekateri osnovne značilnosti krajevne skupnosti Gradišče.

In je nadaljeval:
»Iz tega nastaja vrsta problemov. Za urbanistično reševanje na tem območju je značilen novi Trg revolucije. Kot posledica generalnega urbanističnega načrta, ki je težil k izraziti 'cityzaciji' mestnega središča, so tu zrasle poslovno-stanovanjske zgradbe. Zavaljo tega je prišlo do konfliktnih situacij, ker so dajali prednost razreševanju poslovnih vprašanj, družbeni standard tu naseljenih in bivalni prostor pa sta bila v ozadju. Tako se je lahko zgodilo, da je vzniknilo precej reprezentativnih palač, da pa imamo obenem opraviti z zastarelim stanovanjskim fondom, ki je čisto brez osnovnih elementov sodobnega stanovanja. Tako imamo v KS Gradišče približno 120 stanovanj brez tekoče vode in stranišč (ta so celo na dvoriščih!). Pojavljajo se tudi socialne težave. Imamo občane z najnižjimi osebnimi dohodki, ki živijo na meji socialne dopustnosti ali morda celo pod njo, imamo pa tudi občane z najvišjimi osebnimi prejemki. Za našo KS je značilno tudi to, da nima ustreznega sorazmernega dela mladine. Podatek, da imamo 3100 volilcev, pove, da je otrok in mladih sorazmerno malo. Do 18. leta starosti imamo 600 mladincev. Odstotek upokoencev pa je visok. Mladih družin je tu zelo malo. Morda se to v zadnjem času nekoliko spreminja, saj opažamo večji pritisk na vpis v osnovno šolo Majda Vrhovnik in vzgojno-varstveni zavod. Sem so se naseljevali občani z odraslimi otroki. Ti so se zatem izseljevali, medtem ko so starši ostajali.«

URBANISTIČNA UREDITEV

To, kar nam je uvodu strel Ivo Bernard, so okoliščine, s katerimi mora krajevna skupnost računati pri svojem delu. Tu se pojavljajo vprašanja, ki terjajo pravilne odgovore, pravilne rešitve. Na prvem mestu je urbanistična ureditev.
»Dosedanji urbanistični program je po presoji zbora občanov izrazito tehnokratski. V ospredje namreč postavlja interese poslovnosti, povsem pa je prezrl človeka in bivanjske pogoje. Kot ilustracija naj bo dejstvo, da ima tri peskovnike: prvi je v vzgojni ustanovi, drugi razpada, tretji pa sploh ni bil zgrajen kot peskovnik. Kaj to pomeni? To, da so otroci prepuščeni ulici.

Prešernova cesta deli KS na dva dela. Zahodni del je ozelenel, tam so manjši vrtovi, vzhodno od Prešernove ceste pa praktično ni površin za otroke. Okrog na novo zgrajenih stanovanjskih objektov (Ferantov vrt) ni prostorov, ki bi bili namenjeni otrokom. Ulične površine in dvorišča so nabiti z avtomobili. Ob sobotah in nedeljah pa so ulice prazne. To je torej očitno potrdilo trdit-

ve, da tod parkirajo v večji meri le zaposleni, ki se sem vozijo na delo.

KS si je zadala nalogo, da bo odprla javnosti vse zelene površine na njenem območju, ki so zdaj v zasebni lasti. To bodo bodisi zelenice bodisi rekreacijske površine.

KS si je zadala tudi nalogo, da bo pospeševala prizadevanja, da ne bi bila parkirišča v središču mesta, ampak okrog njega. Tako se bo KS zavzemala, da bi zelenica nad javnimi garažami pregnala parkirane avtomobile. Poraja se predlog, da bi vse področje od Aškerčeve prek Igriške, Trga revolucije, prehodi proti Nami in Cankarjevi proglasili za področje pešcev.«

RAZMAHNITI DRUŽBENO AKTIVNOST

»To je druga naloga. Posebej je treba poudariti, da prostori KS ne omogočajo razcveta družbenega življenja. Zato bo morala KS pridobiti dodatne prostore. Zdaj ima KS štiri prostore in dvoranico za sto ljudi. Vse krajevne komisije in odbori zdaj delajo inventuro KS, zbirajo podatke. Ustanovili smo komisijo za evidentiranje prebivalcev in njihove problematike. Pri tem smo sodelovali z zavodom za statistiko. Na podlagi tega bomo pristopili k izdelavi srednjeročnega načrta KS. Ševeda pa pri tem ne stojimo križem rok, čakajoč na popolne rezultate. Hkrati aktiviramo prebivalce v KS. V organe KS in vodstvo družbenopolitičnih organizacij vključujemo približno tristo občanov.

Uspeli smo organizirati različne oblike dejavnosti, predvsem za mlade. Tako mladinski tehnični center vključuje 150 mladincev iz vse Ljubljane. Tehnični center deluje tri leta. Letos je ustanovil radioamatersko sekcijo. V okviru mladinskega aktiva deluje skupina košarkarjev, na tem območju deluje klub za karate. V programu je predlog, da bi z udarniškim delom uredili novo igrišče med Rimsko in Aškerčevo. Čutimo problem univerzitetne mladine. Na tem območju hodi na visokošolske ustanove nekaj tisoč mladih. Z njimi nimamo nobenih vezi. Univerzitetna mladinska organizacija se nam kaže kot preveč vase zaprt krog, ki bi ga bilo po naši presoji treba razbiti. Mnogi mladinci z univerze tudi živijo na našem območju. Vendar jih praktično ni zaznati, da so tu. Zdaj odkrivamo, da pravzaprav sploh niso slabi mladinci, le za delo v KS ne čutijo odgovornosti.

Upokoencev še nismo uspeli organizirati. Tudi vrste drugih aktivnosti ne. Predvsem zato, ker ni prostorov.

Politični aktiv komunistov se sestaja kdajtakrat tudi tedensko. Njegove ocene so plod stališč, ki so se oblikovala v njem samem preko tega v družbenopolitičnih organizacijah in KS.«

TO IN ONO

»Ob novem letu smo pripravili skupno z rdečim križem sestanek in bogostitev ostarelih. Kulturni del programa je pripravila mladinska skupina Nomenklature. Za v usta smo pripravili maskarado za cicibane. Otroci kar niso hoteli domov! Tako jim je bilo všeč. Ob dnevu žena smo pripravili v Drami proslavo, na katero smo povabili nad osemsto žensk (občank in delavk). Bile so ginjane, da se jih je prvič nekdo spomnil na tak način. V prostorih KS smo imeli razstavo naših občanov — likovnikov. To so drobne akcije, ki povezujejo ljudi.

Ob tridesetletnici osvoboditve smo posvetili večer Borisu Kidriču. O njegovem liku in delu je govoril njegov sodelavec.

Drug večer smo namenili Alžiriji in njenemu boju za svobodo. To je bilo prvo od predavanj, s katerimi bomo letos v besedi in sliki predstavili osvobodilna gibanja neuvršenih.

Sicer pa proslavljamo tridesetletnico svobode vse leto. Pomagali smo pripravljati slavnosti, ki so bile na našem območju.

Osnovna šola Majda Vrhovnik že trinajsto leto sodeluje z osnovnimi šolami Goce Delčev v Zemunu in Moša Pijade v Gostivaru. Letos je bila gostiteljica srečanja naša šola. Z otroci so prišli k nam tudi predstavniki KS Radoje Dakić in Donji grad iz Zemuna ter iz KS Sad in Novo malo iz Gostivara. Z njimi izmenjujemo delovne materiale. Ko se bo sodelovanje še poglobilo, ko bo trdnjše in trajnejše, bomo podpisali listino o sodelovanju. Vendar s tem formalnim pobratenjem ne hitimo. Ko so njihovi otroci pri nas, so naši gostje, ko so naši otroci pri njih, so njihovi gostje. To je utrjevanje bratstva in enotnosti pri najmlajših. Z otroci pridejo tudi učitelji. To je pristna oblika medrepubliškega sodelovanja.

Sodelujemo tudi z reško KS ko delovni. Sodegovanje z Zeko delovni. Sodelovanje z Zemunom in Gostivarjem ima zato večjo vrednost.

Maja in junija bomo obiskovali notranjske KS: Begunje pri Cerknici, Cajnarje — Zirce in Novo vas. Z njimi se bomo domenili o trajnem sodelovanju.

Jasno je, da s sodelovanjem ne gre razmetavati. Če je to sodelovanje samo na papirju, ne pa resnično, je bolje, da ga niti ni.«

RESEVANJE OTROSKEGA VARSTVA

»VVZ France Prešern ima v varstvu 180 otrok, od tega jih je 80 iz našega območja. Dejansko je še veliko otrok z našega

območja, katerih starši jih želijo dati v varstvo. Iskali smo prostor tudi zanje. Z republiški izvršnim svetom smo se dogovorili za sodelovanje pri reševanju tega, povezali smo se z delovnimi organizacijami, ki nimajo urejenega otroškega varstva, da so združili sredstva in smo odkupili vilo na Erjavčevi, ki jo bomo adaptirali. Tako bomo ublažili naše in njihove potrebe. Nekaj sredstev smo dobili tudi iz samoprispevka. Bila so sicer namenjena Ajdovščini, vendar tam niso dobili lokacije.«

OSVEŠČENI OBČANI

»Rešiti bo treba tudi prehod na celodnevno šolo.

Urbanistični programi niso usklajeni, kar bo treba urediti.

Občani sodelujejo. Obdobje pasivnosti in indiferentnosti občana je preteklost. Zdaj imamo opraviti z osveščenim občanom. Moti pa nas, ker skušajo osveščene občane pogosto prikazati kot skupino prizadetih in to v negativnem smislu.«

PISANA PALETA

»KS mora biti nosilka, celica načrta. Stališče naše KS je, da ne smemo težiti k temu, da bi prevzemali občinske naloge. V stiski smo, ko nekateri organi terjajo stališča KS in pričakujejo takojšnjo opredelitev. Tako bi le posamezni, ki dajali mnenja v imenu KS. To pa ne bi bilo prav. KS se lahko opredeli le preko občanov, ti pa povedo svoje mnenje na zboru. Vprašanja, ki jih ni obravnaval zbor, mora verificirati vsaj skupščina delegatov. Čeprav to formalno zanikajo, pa je res, da se občina čisto obrača na KS kot na svoje podaljšane organe.

Glede SLO nismo zadovoljni s tem, kar je, ker smo stvari postavili preveč formalno. Razen civilne zaščite nimamo ničesar oprijemljivega. Na mestni ravni se moramo dogovoriti o konkretnih nalogah. Dolej dobivamo preveč načelne odgovore, hočemo konkretnije. V posameznih vprašanjih so-

delujemo z drugimi KS občine Center. V zadnjem času predvsem glede načrtovanja in financiranja KS. To sodelovanje je treba okrepiti, da bi se dobivali ob konkretnih problemih in da bi koordinirali delo in akcije.

Dosedanje financiranje KS je pomanjkljivo, ker zagotavlja enostavno funkcioniranje služb KS, ne pa dela KS. Letos se moramo zmeniti, kako pristopiti k financiranju v prihodnje. Menimo, da je treba financirati konkreten program investicij. Tudi za volonterske oblike pomoči občanov so potrebna sredstva.

KS je treba čutiti kot del življenja v soseski, občan mora čutiti, da je tu doma. To pa zahteva včasih strokovno delo, pretežno z volonterji na terenu. To 'drobno delo' je zelo veliko delo.

Treba je dobiti ljudi, ki bodo prišli v hišo kot soobčani, ne kot uslužbenci neke institucije.

Hišni sveti: pri nas gremo v oblikovanje zbora stanovalcev, v katerem bodo predstavniki hišnih svetov. Če hišni svet ne more reševati problemov sam, se obrne na nas, če mi ne moremo, se obrnemo na občino.

Z nekaterimi delovnimi organizacijami imamo dobre odnose, druge pa menijo češ, kaj nas pa briga. Povezovanje prostora in dela je ena osnovnih preokupacij pri prihodnjem delu. Pozivamo k sodelovanju preko sveta ZK — to je edina kohezijska oblika. Predvsem moramo obuditi zavest delovnih organizacij, da so del KS, ne pa odtujene. To je proces, ki bo terjal lefa. Z nekaterimi akcijami smo že prebili led. Predvsem tam, kjer imamo skupne interese. Z nekaterimi zelo v redu sodelujemo. Z univerzami smo si še vedno daleč vsaksebi. Pri Iskri pa se že nekaj premika.«

Ivo Bernard je povedal, da je imel osem ur predavanja o tem, kaj je KS, na Šubičevi gimnaziji. »Poslušajo z odprtimi usti,« je rekel.

VLADIMIR JERMAN

PRIZNANJA ZA DEJAVNOSTI OB 30-LETNICI

V prostorih občinske skupščine Center so v ponedeljek, 23. junija, podelili priznanja in knjižne nagrade pionirskim odredom, zgodovinarjem in avtorjem literarnih spisov, ki so sodelovali na tekmovanjih ob 30-letnici osvoboditve, ki jih je razpisala občinska Zveza prijateljev mladine za vse osnovne šole v tej občini. Priznanja so dobile vse osnovne šole (Prule, dr. Jožeta Potrča, Prežihovega Voranca, Toneta Tomšiča, Ledine, Toneta Cufarja in Majde Vrhovnik) oziroma njihovi pionirski odredi, učitelji zgodovine, ki so pripravili in vodili šolska tekmovanja na temo »Ljubljana med NOB«, knjižne nagrade in priznanja pa je dobilo tudi štirinajst učencev z vseh osnovnih šol za spise na temo »Lepo je v naši domovini biti mlad«. Podelitve priznanj in nagrad sta se udeležila tudi predsednik izvršnega sveta občinske skupščine Miro Samardžija, ki so mu pionirji predali tudi vse slavnostne številke šolskih glasil, in sekretar skupščine Ivan Hafner.

V. PŠENICNY